

ความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินที่มีต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

Opinion of Pilots in Squadrons towards Annual Inspection of Standardization and Evaluation of Flight, Flight Standard Inspection Division, Directorate of Inspector General, Royal Thai Air Force

บทควาามวิจัย

ภาณุวัตร เรืองประยูร^๑

Panuwat Ruangprayoon

ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร^๒

Pattarawat Jeerapattanatorn

ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง^๓

Chairat Wongkitrungruang

บทคัดย่อ

การตรวจสอบมาตรฐานการบินเป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงความปลอดภัย ประสิทธิภาพของหน่วยบิน รวมทั้งมีส่วนช่วยในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบินให้กับนักบินและหน่วยบินด้วย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินที่มีต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักบินในหน่วยบินเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศ จำนวน ๓๐๐ คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในการศึกษาสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

^๑ สังกัด กองบิน ๔๖, กองทัพอากาศไทย

Wing46, Royal Thai Air Force

E-mail: panuwat_r@rtaf.mi.th

^๒ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Vocational Education Department, Faculty of Education, Kasetsart University

E-mail: mpattarawat@hotmail.com

^๓ สาขาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Social Development Program, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

E-mail: wchairat@hotmail.com

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักบินมีความคิดเห็นต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าด้านระบบการตรวจสอบอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการตรวจสอบภาควิชาการ และด้านการตรวจสอบภาคการบินอยู่ในระดับมาก นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่าได้รับประโยชน์จากการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ และมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีทั้งในด้านการตรวจสอบภาควิชาการ ด้านการตรวจสอบภาคการบิน และการตรวจสอบภาคอื่น ๆ

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, นักบิน, มาตรฐานการบิน, กองทัพอากาศ

Abstract

Inspection of standardization of flight is a measure that inform the commander know about the safety and effectiveness of flight units. It is a part of development and increasing capacity on the flight to the pilots and flight units. The objectives of this research were to evaluate the opinions of Pilots in Squadrons towards Annual Inspection of Standardization and Evaluation of Flight, Flight Standard Inspection Division, Directorate of Inspector General, Royal Thai Air Force, and to collect suggestions towards operation of Flight Standard Inspection Division, Directorate of Inspector General, Royal Thai Air Force. The population consisted of 300 Pilots

in Squadrons. The questionnaires were used for data collection. Statistics used in this study were frequency counts, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study showed that the pilots in squadrons expressed opinions towards Annual Inspection of Standardization and Evaluation of Flight in overall at high level, the inspection system was at very high level, for general academic knowledge inspection and flight inspection were at high level. Most of the pilots realized that they gained benefits from Annual Inspection of Standardization and Evaluation of Flight, Flight Standard Inspection Division, Directorate of Inspector General, Royal Thai Air Force, and they gave suggestions for improving the Annual Inspection of Standardization and Evaluation of Flight including general academic knowledge inspection, flight inspection, and others related issues.

Keywords: Opinion, Pilots, Evaluation of Flight, Royal Thai Air Force

บทนำ

ตามที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓/๑ บัญญัติว่าการบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ ดังนั้น การปรับปรุงคุณภาพการให้บริการจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญเพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถ

ตอบสนองตามความต้องการของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (๒๕๕๕) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบและประเมินผลว่า หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบบัญชีและการเงิน ความถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงการประเมินความเสี่ยง การประเมินความเพียงพอและเชื่อถือได้ของการกำกับดูแลและควบคุมตนเองที่ดี ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการสร้างคุณค่า การตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานดำเนินการในทุกระดับชั้น บทบาทในการพัฒนาประเทศไทยนอกเหนือไปจากกองทัพบกและกองทัพเรือคือ กองทัพอากาศ ซึ่งทำหน้าที่สำคัญในการปกป้องน่านฟ้าไทย การที่จะมีเครื่องมือที่ดีที่ช่วยให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตรวจสอบ และควบคุมรวมทั้งการวางแผนทางด้านยุทธการทางอากาศให้ลุล่วงได้นั้น จำเป็นต้องมีหน่วยงานกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน ทำหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีกับหน่วยบินทุกหน่วยบินของกองทัพอากาศ ซึ่งมีที่ตั้งกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย ดังนั้นกองตรวจสอบมาตรฐานการบินจึงได้บรรจุบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละแบบของอากาศยานในกองทัพอากาศ โดยคุณสมบัติของบุคลากรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการ และความชำนาญในงาน จนสามารถให้คำแนะนำและเสนอแนะการแก้ไขในหนทางที่ถูกต้อง เพื่อให้ให้นักบินและหน่วยบินที่ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กองทัพอากาศกำหนด

การปฏิบัติการบินด้วยความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพเกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ บุคคล เครื่องจักร สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการ นักบินจึงเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติการทางการบินให้มีความปลอดภัย ปัจจุบันนักบินจะทำหน้าที่ทั้งการควบคุมการบิน และการเช็คสภาพอากาศทางด้านการบิน อีกทั้งยังจำเป็นต้องมีการรับรู้ที่ดี มีสมาธิ และสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีการตัดสินใจที่รอบคอบ รวมถึงมีประสบการณ์ และมีวินัยทางการบินที่ดี ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลโดยตรงต่อความปลอดภัยด้านการบิน ทั้งนี้ยังจำเป็นต้องมีการควบคุมความเป็นมาตรฐานทางการบินให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลด้วย (ณัฐสุตา อันอาตม์งาม, ๒๕๕๒)

การตรวจสอบมาตรฐานการบินเป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บังคับบัญชาของกองทัพอากาศทุกระดับได้ทราบสถานภาพของนักบินในด้านการฝึกอบรม การรักษาสรรพภาพความพร้อมรบของนักบิน และความพร้อมที่จะปฏิบัติการกิจของหน่วยบินว่ามีประสิทธิภาพและปลอดภัยเพียงใด ทั้งยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบินให้กับนักบินและหน่วยบินอีกทางหนึ่งด้วยแบบของอากาศยานที่ใช้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเทคโนโลยีที่มีอยู่กับอากาศยานแต่ละแบบทำให้กรรมวิธีในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีมีความแตกต่างกันทำให้กองตรวจสอบมาตรฐานการบินต้องบูรณาการศาสตร์แห่งการบินหลาย ๆ แขนง และเทคนิคการบินจากหลายประเทศจากการฝึกอบรมและการไปศึกษาดูงานกิจการในต่างประเทศเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีสำหรับกองทัพอากาศไทย ซึ่งประกอบด้วยการตั้งวัตถุประสงค์ การตรวจสอบ การตรวจสอบภาควิชาการ การตรวจสอบภาคการบิน การตรวจสอบทั่วไป การประเมินค่าขีดความสามารถทางยุทธวิธี การประเมินค่าด้านนิตยการบิน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบในการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี มีองค์ประกอบหลายด้านร่วมกันก่อนที่จะสรุปผลการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของหน่วยบินในการนำเรียนผู้บัญชาการทหารอากาศเพื่อทราบและลงนามอนุมัติให้หน่วยเกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะต่อไป ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเหมาะสมที่จะใช้ในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ซึ่งสามารถวัดความถูกต้องสมบูรณ์และเหมาะสมของการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี จักได้จากการวัดระดับความคิดเห็นของนักบิน รวมทั้งข้อเสนอแนะและประโยชน์ที่หน่วยบินได้รับ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน เพื่อให้มีความเป็นมาตรฐานและเป็นสากลมากยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป

อย่างไรก็ตาม วราภรณ์ รุจิวิวัฒน์กุล และคณะ (๒๕๕๕) ได้อธิบายว่า องค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างมีความไม่พอในระบบการประเมินการปฏิบัติงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยสาเหตุส่วนใหญ่มักเกิดจากข้อบกพร่องในขั้นตอนการวางระบบ วิธีการดำเนินการ และการนำผลการประเมินไปใช้ เช่น การวางระบบการประเมินมักดำเนินการโดยลำพังของหน่วยงานที่รับผิดชอบมากกว่าที่จะเปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งขาดการจำแนกข้อมูลที่ได้มาจากการประเมิน ทำให้การนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจขาดประสิทธิผล ก่อให้เกิดข้อขัดแย้งมากกว่าผลดี เนื่องจากการไม่ยอมรับในผลการประเมิน สอดคล้องกับการวิจัยของอานุกาพ มิสรัตน์ (๒๕๕๔) ที่ได้ศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อตรวจสอบมาตรฐานการบินของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน พบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนของการตรวจสอบภาควิชาการ การตรวจสอบภาคการบิน และการรายงานผู้บังคับบัญชา คือ การจัดทำข้อสอบ

ภาควิชาการใช้เวลามาก การจัดเก็บประวัติการตรวจสอบไม่ได้มาตรฐาน และผู้บังคับบัญชาขาดข้อมูลในการตัดสินใจ ซึ่งทำให้การตรวจสอบมาตรฐานการบินล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวทางในการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และสภาพปัญหาข้างต้น หากได้มีการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในด้านการบินให้กับนักบิน และหน่วยบิน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินว่ามีความคิดเห็นต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีว่าอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด อะไรคือประโยชน์ที่หน่วยบินได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อประเมินระดับความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบิน สังกัดกองทัพอากาศต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี

๒. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักบินในหน่วยบิน สังกัดกองทัพอากาศเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากนักบินในหน่วยบินสังกัดกองทัพอากาศทุกคน ที่บรรจุอยู่ในหน่วยบิน และยังคงทำการบินรักษาวินัยภาคตามระเบียบของกองทัพอากาศไทย และได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีทั้งสิ้น ๑๑ กองบินกับ ๑ โรงเรียนการบินจำนวนรวม ๓๐๐ คน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักบินในหน่วยบินสังกัดกองทัพอากาศทุกคนที่บรรจุอยู่ในหน่วยบินและยังคงทำการบินรักษาวินัยภาคตามระเบียบของกองทัพอากาศไทย และได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีจำนวน ๑๑ กองบินกับ ๑ โรงเรียนการบินจำนวนรวม ๓๐๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน ๔ ส่วน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศที่มีต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและการประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน (แบ่งเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านระบบการตรวจสอบ ด้านการตรวจสอบภาควิชาการ และด้านการตรวจสอบภาคการบิน) ประโยชน์ที่ได้รับจากการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีที่ผ่านมา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา การวิจัยเพื่อทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่

จะทำการศึกษากันจำนวน ๓๐ คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญเรียง ขจรศิลป์, ๒๕๓๔) โดยความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๙๕๑ (ด้านระบบการตรวจสอบ ด้านการตรวจสอบภาควิชาการและด้านการตรวจสอบภาคการบิน มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๔๑, ๐.๙๑๓ และ ๐.๙๒๗ ตามลำดับ)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

๑. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

นักบินของกองทัพอากาศ ๑๑ กองบิน กับ ๑ โรงเรียนการบิน จำนวน ๓๐๐ คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดของการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นนักบินขับไล่ (ร้อยละ ๓๙.๐) รองลงมา คือ แบบลำเลียง แบบเครื่องบินฝึก และแบบเฮลิคอปเตอร์ (ร้อยละ ๒๙.๓, ๑๖.๗ และ ๑๕.๐ ตามลำดับ) โดยส่วนมากมีชั้นยศเรืออากาศเอก (ร้อยละ ๓๐.๐) มีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งนักบินของกองทัพอากาศ ๖ - ๑๐ ปี และ ๑๑ - ๑๕ ปี จำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ ๓๖.๗ และ ๓๖.๐) และมีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งนักบินที่หน่วยบิน ๑ - ๕ ปี มากที่สุด (ร้อยละ ๗๐.๓) นอกจากนี้ นักบินส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ ๙๒.๓) และร้อยละ ๖๓.๗ มีวุฒิการบินเป็นนักบินด้วย

๒. ความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินที่มีต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นในภาพรวมของนักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศที่มีต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบมาตรฐานการบินกองทัพอากาศ

(N = 300)

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านระบบการตรวจสอบ	๔.๒๖	.๔๙	มากที่สุด
ด้านการตรวจสอบภาควิชาการ	๔.๑๕	.๕๘	มาก
ด้านการตรวจสอบภาคการบิน	๓.๙๙	.๖๐	มาก
รวม	๔.๑๕	.๕๙	มาก

ผลการศึกษาพบว่า นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศมีความคิดเห็นต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๑๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านระบบการตรวจสอบด้านการตรวจสอบภาควิชาการ และด้านการตรวจสอบภาคการบิน (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๖, ๔.๑๕ และ ๓.๙๙ ตามลำดับ) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ด้านระบบการตรวจสอบนักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศมีความคิดเห็นด้านระบบการตรวจสอบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๖) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นที่คณะกรรมการฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์เฉพาะของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน (ค่าเฉลี่ย ๔.๔๒) รองลงมาคือ คณะกรรมการฯ ที่มาตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี มีคุณสมบัติที่เหมาะสมวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักตามระเบียบของกองทัพอากาศ และวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย ๔.๓๙, ๔.๓๖ และ ๔.๒๘ ตามลำดับ)

๒.๒ ด้านการตรวจสอบภาควิชาการ นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นด้านการตรวจสอบภาควิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๑๕) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นที่เนื้อหาข้อสอบภาควิชาการ มีความครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๗) รองลงมา คือ เนื้อหาข้อสอบภาควิชาการมีเนื้อหาความรู้ทั่วไป และเทคนิคเฉพาะแบบ ๗๐:๓๐ เหมาะสมแล้ว เนื้อหาข้อสอบภาควิชาการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี และเนื้อหาข้อสอบภาควิชาการมีความเกี่ยวข้องกับการทำงานจริงของนักบิน (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๓, ๔.๑๘ และ ๔.๑๕ ตามลำดับ)

๒.๓ ด้านการตรวจสอบภาคการบิน นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นด้านการตรวจสอบภาคการบิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๙๙) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นที่เกณฑ์คะแนนของการตรวจสอบภาคการบินที่กำหนดไว้ในคู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และในรายการตรวจสอบตามในแบบ คบ.๐๒ ตามแบบอากาศยานที่นักบินใช้เป็น

เกณฑ์ที่เหมาะสมแล้ว (ค่าเฉลี่ย ๔.๑๓ เท่ากัน) รองลงมา คือ ในการตรวจสอบด้านการบิน คณะกรรมการฯ ได้จัดนายทหาร ตรวจสอบมาตรฐานการบิน (นตฐ.) ที่มีความชำนาญ ในแต่ละประเภทการตรวจสอบ เช่น วุฒิความสามารถ เครื่องวัดประกอบการบิน การบินค้นหาและช่วยชีวิต เพื่อตรวจสอบการบินให้กับนักบิน แม้ว่า นตฐ. ท่านนั้น จะไม่ได้ทำการบินกับอากาศยานประเภทเดียวกับนักบิน ก็ตาม (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๙)

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการตรวจสอบมาตรฐาน การบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบ มาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศส่วนใหญ่ เห็นว่า ได้ประโยชน์จากการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีที่ผ่านมา (ร้อยละ ๙๓.๐) ซึ่งมีจำนวนข้อคิดเห็นทั้งสิ้น ๑๘๑ ข้อคิดเห็น โดยมีความคิดเห็นว่าได้ประโยชน์มากที่สุดในระดับที่ทำให้ นักบินและหน่วยบินได้ทราบถึงขีดความสามารถและ ข้อขัดข้องของหน่วยบินและหน่วยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผล ต่อความสำเร็จของการบิน (ร้อยละ ๓๔.๘๑) รองลงมา คือ ทำให้นักบินในหน่วยบินเกิดการตื่นตัวและทบทวน ความรู้ทั้งด้านวิชาการและการบิน ทำให้นักบินในหน่วยบิน ได้รับทราบเทคนิคใหม่ ๆ ในการปฏิบัติการบิน ทำให้สามารถ วางแผนการบินได้ละเอียดมากขึ้น และทำให้มีความพร้อม ในการปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย (ร้อยละ ๒๓.๒๐, ๑๒.๑๕ และ ๑๐.๕๐ ตามลำดับ) ในขณะที่ ประเด็นปัญหาของหน่วยบินบางอย่างสามารถเสนอต่อ คณะกรรมการฯ และได้รับการแก้ไข มีความคิดเห็นน้อยที่สุด (ร้อยละ ๐.๕๕)

ส่วนประเด็นที่นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศไม่ได้ประโยชน์ คือ ผู้ที่ไม่ได้รับการตรวจสอบการบิน ส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง และการชี้แจง สรุปผลการตรวจสอบจะไม่มีรายละเอียดมากเท่าที่ควร (ร้อยละ ๐.๕๕)

๔. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบ มาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของ กองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศได้ให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีในด้านต่าง ๆ จำนวน ๘๔ ข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ด้านการตรวจสอบภาควิชาการ มีข้อเสนอแนะ จำนวน ๖๔ ข้อเสนอแนะ (ร้อยละ ๗๖.๑๙) โดยสรุปได้ว่า เนื้อหาข้อสอบภาควิชาการค่อนข้างกว้าง และบางข้อลงลึกในรายละเอียดมากเกินไป ซึ่งบางครั้งมีข้อ คำถามที่ไม่ตรงกับอุปกรณ์ของอากาศยาน ที่มีการให้น้ำหนัก คะแนนของข้อสอบภาควิชาการจากเดิมความรู้ทั่วไป ความรู้ เฉพาะแบบอากาศยานเป็น ๗๐:๓๐ ควรเปลี่ยนเพื่อ ความเหมาะสม ซึ่งอาจเป็น ๖๐:๔๐ หรือ ๕๐:๕๐ รวมทั้ง เกณฑ์การสอบผ่านภาควิชาการคิดที่ร้อยละ ๘๕ และ เกณฑ์คะแนนภาควิชาการในระดับดีมากคิดที่ร้อยละ ๙๕ ถือว่าเป็นเกณฑ์การตัดสินที่ค่อนข้างสูงเกินไป เนื้อหา ข้อสอบบางข้อควรมีรูปภาพประกอบในข้อคำถามเพื่อความ เข้าใจที่ตรงกัน เนื่องด้วยแต่ละฝูงบินอาจมีตำราแตกต่างกัน จึงควรจัดทำตำราความรู้ทั่วไปที่เป็นมาตรฐานสำหรับทุกฝูงบิน ยกเว้นตำราที่เป็นความรู้เฉพาะแบบ ควรเฉลยข้อสอบหลัง การสอบเสร็จสิ้น และควรมีการจัดอบรมภาควิชาการให้กับ นักบินในหน่วยบินในเรื่องความรู้ที่เป็นหลักสูตรสากล เช่น การบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน, ครูกการบิน เป็นต้น

๔.๒ ด้านการพัฒนาการตรวจสอบภาคการบิน มีข้อเสนอแนะ จำนวน ๑๒ ข้อเสนอแนะ (ร้อยละ ๑๔.๒๙) โดยสรุปได้ว่าในการสมมุติสถานการณ์ควรให้มีความสมจริง มากที่สุด และควรชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรและผู้ทำการ ตรวจสอบควรจะเป็นนักบินชนิด (ขับไล่ลำเลียงเฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินฝึก) เดียวกันกับที่จะทำการตรวจสอบหรืออย่างน้อย เป็นนักบินของอากาศยานที่มีสมรรถนะใกล้เคียงกัน

๔.๓ ด้านอื่น ๆ มีข้อเสนอแนะ จำนวน ๘ ข้อเสนอแนะ (ร้อยละ ๙.๕๒) โดยสรุปได้ว่า คณะกรรมการฯ ตรวจสอบควรให้ข้อเสนอแนะในเชิงสร้างสรรค์ และเพิ่ม คำกล่าวชมกับหน่วยบิน เพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นนอกเหนือ จากการชี้แจงข้อบกพร่อง และในระหว่างที่ทำการตรวจสอบ มาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีควร จัดให้มีการอบรมความรู้พิเศษให้กับนักบินในหน่วยบินจาก กองตรวจสอบมาตรฐานการบิน

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงองค์การภาคีรัฐที่ได้ นำ การปฏิบัติงานของทางราชการโดยได้ตกลงทำคำรับรอง การปฏิบัติราชการ (KPI) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ, ๒๕๕๕) ต้ององค์กรหรือต่อเจ้ากรมทหารที่ เป็นผู้บริหารระดับสูง ได้กำหนดตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ ที่ใช้เป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นปฏิบัติงาน ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้สู่ผลสัมฤทธิ์อย่างมี ประสิทธิภาพปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวขับเคลื่อนให้กรมจเร ทหารอากาศปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสมของคุณลักษณะ ของงาน ทักษะงาน ดังนั้น การที่องค์กรจะปฏิบัติงานให้เกิด ผลสำเร็จจะต้องพึ่งพาอาศัยกันทุกระดับชั้น ความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันขององค์กรที่มีนโยบายและเป้าหมายที่ ชัดเจน มีความเสมอภาคต่อกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับ ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ศึกษาจึงมีการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

๑. ความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินที่มีต่อการ ตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบิน ประจำปี ของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศมีความ คิดเห็นต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่า หน่วยบินประจำปี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบิน ประจำปี ในภาพรวมของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน

กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ ได้ดำเนินการอย่าง ละเอียดยรอบคอบ ตั้งแต่การตั้งวัตถุประสงค์ การวางแผน การตรวจสอบทั้งด้านวิชาการและการบิน รวมทั้งการแต่งตั้ง คณะกรรมการฯ โดยดำเนินการตรวจสอบด้วยความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อหน้าที่ ปราศจากความลำเอียง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบินเป็นอย่างดี และได้รับ การยอมรับจากผู้รับการตรวจสอบ ฉะนั้นการตรวจสอบ ทุกครั้งจึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการฯ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่อย่างครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการ ตรวจสอบมาตรฐานการบินเสมอ (กองตรวจสอบมาตรฐาน การบิน กรมจเรทหารอากาศ, ๒๕๕๒) ทั้งนี้อาจเป็นด้วย นักบินในหน่วยบินส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับการปฏิบัติ งานตามวัตถุประสงค์ของกองทัพอากาศ ได้รับการถ่ายทอด ความรู้และการฝึกอย่างถูกต้องเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและมีความเป็นมืออาชีพของตัวนักบินเองตาม วัฒนธรรมของกองทัพอากาศ จึงทำให้นักบินในหน่วยบิน เชื่อถือและยอมรับการพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนด ไว้ รวมถึงข้อขัดข้องและข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาไตร่ตรองมาเป็นอย่างดีก่อนที่จะสรุปผลการ ตรวจสอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ด้านระบบการตรวจสอบนักบินในหน่วยบิน ของกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นด้านระบบการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์การตรวจสอบช่วงเวลาของ การตรวจสอบและบุคลากรที่ทำการตรวจสอบอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นคณะกรรมการฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์เฉพาะของกองตรวจสอบมาตรฐาน การบินอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าวัตถุประสงค์ การตรวจสอบคือการแปลงเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชา มาเป็นนโยบายที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม จากนั้น จึงกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ที่สามารถปฏิบัติได้จริงและ วัดค่าได้ รวมทั้งบุคลากรที่ทำการตรวจสอบได้รับการบรรจุ ตามคุณสมบัติที่กองทัพอากาศกำหนด ได้รับการอบรมการ

เป็นผู้ตรวจสอบที่มีมาตรฐานเดียวกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย และได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยเกี่ยวข้อง ในการแก้ไขข้อขัดข้องหลังจากสรุปรายงานการตรวจสอบนำเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ อาจมีเหตุผลอีกประเด็นหนึ่ง นั่นคือระบบการบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบันได้ทำการวัดผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการที่ได้รับนโยบายมาจากผู้บริหารระดับสูง และถ่ายทอดสู่บุคลากรระดับปฏิบัติการตามภารกิจของแต่ละกิจกรรมที่หน่วยงานกำหนด และทำการประเมินผลงานในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งมีการรายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองรอบ ๖ เดือน รอบ ๙ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน ผลงานดังกล่าวนี้จะเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสำเร็จของงานที่หน่วยบินได้ปฏิบัติเป็นอย่างไร

๑.๒ ด้านการตรวจสอบภาควิชาการ นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศมีความคิดเห็นด้านการตรวจสอบภาควิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็นเนื้อหาข้อสอบภาควิชาการ มีความครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าข้อสอบภาควิชาการของกองตรวจสอบมาตรฐานการบินเป็นข้อสอบที่นำมาจากตำราการบินสากลมีเนื้อหาข้อสอบที่มีความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความรู้ทั่วไปและเทคนิคเฉพาะแบบที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ พร้อมทั้งมีเกณฑ์การให้คะแนนตาม que ผู้เข้าสอบทำได้จริงสำหรับประเด็นเนื้อหาข้อสอบภาควิชาการมีเนื้อหาความรู้ทั่วไป ๗๐ ข้อ และเทคนิคเฉพาะแบบ ๓๐ ข้อนั้นเหมาะสมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน อาจเป็นเพราะว่าการใช้ข้อสอบภาควิชาการจำนวน ๑๐๐ ข้อ โดยครอบคลุมทุกวิชาที่กำหนดไว้ในกรอบสอบกับเวลาที่ใช้ในการสอบ ๙๐ นาที นั้น มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะ

หลังจากนั้นนักบินในหน่วยบินจะต้องรับการตรวจสอบในส่วนอื่น ๆ ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร ทั้งนี้การที่จะเข้ามาเป็นนักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศจะต้องคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง รวมทั้งมีสติปัญญาด้านวิชาการที่ดี ที่จะนำไปใช้ในการบินเพื่อให้การบินมีความปลอดภัย และสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่นักบินรุ่นหลังต่อไปได้ จึงทำให้นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศมีความเชื่อถือและยอมรับวิธีการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีด้านการตรวจสอบภาควิชาการ อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเด็นการให้น้ำหนักคะแนนความรู้ทั่วไป : ความรู้เฉพาะแบบคิดที่ ๗๐:๓๐ เป็นอัตราส่วนที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ว่า ควรจะปรับเปลี่ยนเป็น ๖๐:๔๐ หรือ ๕๐:๕๐ ในส่วนนี้กองตรวจสอบมาตรฐานการบินกรมจเรทหารอากาศกองทัพอากาศอาจจะดำเนินการประชุมเพื่อหาจุดเหมาะสมของการให้น้ำหนักคะแนนพร้อมทั้งความยากง่ายของข้อสอบในโอกาสต่อไป

๑.๓ ด้านการตรวจสอบภาคการบิน นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศมีความคิดเห็นด้านการตรวจสอบภาคการบินอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็นเกณฑ์คะแนนของการตรวจสอบภาคการบินที่กำหนดไว้ในคู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบินเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมแล้วเท่ากับประเด็นเกณฑ์คะแนนในรายการตรวจสอบตามใบแบบ คบ.๐๒ ตามแบบอากาศยานที่ใช้เป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมแล้ว อาจเป็นเพราะว่าการตรวจสอบภาคการบินมีเกณฑ์การให้คะแนนที่เหมาะสม ซึ่งผ่านการปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้มาแล้วก่อนหน้านี้หลายครั้ง โดยที่การตรวจสอบภาคการบินได้ยึดถือการให้คะแนนตามใบแบบ คบ.๐๒ ตามแบบอากาศยานที่นักบินใช้เป็นเกณฑ์ส่วนประเด็นในการตรวจสอบภาคการบิน คณะกรรมการฯ ได้จัดนายทหารตรวจสอบมาตรฐานการบินเพื่อตรวจสอบภาคการบินให้กับท่าน แม้ว่านายทหารตรวจสอบมาตรฐาน

การบินเท่านั้น จะไม่ได้ทำการบินกับอากาศยานชนิดเดียวกันกับท่านก็ตาม แม้จะอยู่ในระดับมากแต่ก็มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าข้ออื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าในการตรวจสอบภาคการบินได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ที่มีความชำนาญและเหมาะสมในแต่ละประเภทที่ทำการตรวจสอบ ทั้งนี้เพราะว่ากองตรวจสอบมาตรฐานการบินมีอัตราบรรจุที่จำกัด ซึ่งไม่สามารถจะบรรจุนักบินได้ครบทุกแบบของอากาศยาน จึงทำให้เมื่อทำการตรวจสอบภาคการบินจะมีข้อจำกัดในเรื่องผู้ตรวจสอบ อาจจะไม่ได้ทำการบินกับอากาศยานชนิดเดียวกันกับผู้รับการตรวจสอบ จึงทำให้ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ซึ่งในอนาคตอาจมีการพิจารณาขยายอัตราของกองตรวจสอบมาตรฐานการบินโดยบรรจุนักบินให้ครบทุกแบบของอากาศยานที่บรรจุในกองทัพอากาศ แต่ด้วยเหตุผลอีกประการหนึ่งว่านักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศ ผู้ซึ่งผ่านการฝึกและการอบรมจากสถาบันเดียวกันทำให้มีมาตรฐานเหมือนกัน รวมทั้งวิธีการในการคิดวางแผนในการบินและการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะบินที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้นักบินที่เข้ารับการตรวจสอบภาคการบินส่วนใหญ่ไม่กังวลที่จะเข้ารับการตรวจสอบเพราะเป็นเรื่องที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็นในทางบวกต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีด้านการตรวจสอบภาคการบิน

๒. ประโยชน์ที่ได้รับจากการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศ ส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่ทำให้นักบินและหน่วยบินได้ทราบถึงขีดความสามารถและข้อขัดข้องทั้งของหน่วยบินเองและหน่วยเกี่ยวข้อง ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของภารกิจมีจำนวน

มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีมีการตรวจสอบด้วยกัน ๕ ส่วน ซึ่งในจำนวนนี้คือการตรวจสอบเรื่องความพร้อมในการปฏิบัติการทางยุทธวิธีซึ่งเป็นการตรวจสอบภาคการบินประเภทหนึ่ง แต่เป็นการตรวจสอบตามภารกิจที่หน่วยบินได้รับมอบหมาย ซึ่งการตรวจสอบแบบนี้จะดำเนินการตรวจสอบทั้งระบบ จึงไม่ใช่การตรวจสอบเฉพาะนักบินหรือหน่วยบินเท่านั้น แต่ตรวจสอบหน่วยสนับสนุนและหน่วยเกี่ยวข้องทั้งหมดด้วย ซึ่งผลของการตรวจสอบในส่วนนี้จะเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บังคับบัญชาว่ากำลังรบของกองทัพอากาศมีประสิทธิภาพเพียงใด รองลงมาคือทำให้นักบินในหน่วยบินเกิดความตื่นตัวและทบทวนความรู้ทั้งด้านวิชาการและการบิน อาจเป็นเพราะว่าเกณฑ์การสรุปผลคะแนนของการตรวจสอบภาควิชาการที่กำหนดไว้ในคู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบินใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนการตรวจสอบภาควิชาการของนักบินทุกคน ดังนั้น ถ้ามีนักบินคนใดได้คะแนนน้อยก็จะทำให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนลดลงด้วย และเมื่อคิดค่าเฉลี่ยรวมทั้ง ๕ ส่วน ก็จะทำให้ผลสรุปการตรวจสอบต่ำลง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อหน่วยบิน ส่วนการตรวจสอบภาคการบินใช้เกณฑ์การสรุปผลคะแนนที่กำหนดไว้ในคู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบินให้ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนการตรวจสอบภาคการบินของนักบินทุกคน ซึ่งมีข้อกำหนดระบุไว้ว่าการตรวจสอบภาคการบินหากมีนักบินได้ค่าระดับไม่ผ่าน (Unqualified) ให้ถือว่า การตรวจสอบภาคการบินของฝูงบินอยู่ในระดับยังใช้ไม่ได้และให้ค่าคะแนนเป็น ๐ จึงทำให้นักบินในหน่วยบินมีความตื่นตัวและทบทวนความรู้อยู่เสมอ

ส่วนประเด็นปัญหาของหน่วยบินบางอย่างสามารถเสนอต่อคณะกรรมการฯ และได้รับการแก้ไขมีประโยชน์น้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่าในการแก้ปัญหาข้อขัดข้องของหน่วยบินในส่วนที่หน่วยบินไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตัวของหน่วยบินเอง กองตรวจสอบมาตรฐานการบินเป็น

อีกหนึ่งช่องทางที่จะช่วยเหลือหน่วยบินให้ได้รับการแก้ไขข้อขัดข้องได้ในบางอย่าง ซึ่งผ่านทางรายงานสรุปผลการตรวจสอบนำเรียนผู้บังคับบัญชา แต่ทั้งนี้หน่วยบินต้องรายงานปัญหาข้อขัดข้องของหน่วยบินเสนอตามสายงานกัน เพราะถ้าหน่วยบินไม่รายงานปัญหาข้อขัดข้องของตนเองเสนอตามสายงาน จะมีความหมายว่าหน่วยบินไม่ต้องการรับการแก้ไข ดังนั้น นักบินในหน่วยบินระดับบริหารต้องสำรวจข้อขัดข้องและเสนอตามสายงานถ้าข้อขัดข้องยังไม่ได้รับการแก้ไขกองตรวจสอบมาตรฐานการบินก็พร้อมที่จะช่วยเหลือหน่วยบิน ดังนั้น ในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของทุกหน่วยบิน กองตรวจสอบมาตรฐานการบินจะดำเนินการชี้แจงแนวทางในการแก้ปัญหาคือข้อขัดข้องให้ทุกหน่วยบินได้ทราบ และมีความเข้าใจที่ตรงกันเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ส่วนประเด็นที่นักบินไม่ได้รับประโยชน์จากการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี คือ สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับการตรวจสอบภาคการบินส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง เพราะการชี้แจงสรุปผลการตรวจสอบจะไม่มีรายละเอียดมากเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะว่าก่อนการชี้แจงสรุปผลกองตรวจสอบมาตรฐานการบินได้เชิญผู้บริหารของหน่วยบินมารับฟังผลการตรวจสอบและอนุญาตให้ผู้บริหารของหน่วยบินสามารถชี้แจงเหตุผลข้อเท็จจริงทุกอย่างก่อนจะสรุปผลอย่างเป็นทางการ และทำรายงานสรุปผลการตรวจสอบนำเรียนผู้บังคับบัญชาต่อไป ดังนั้น รายละเอียดในการตรวจสอบเป็นเรื่องภายในที่หน่วยบินจะต้องแจ้งให้นักบินในหน่วยบินทุกคนได้รับทราบ ซึ่งถ้ามีนักบินในหน่วยบินไม่ทราบรายละเอียดของการตรวจสอบก็ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของหน่วยบินที่ต้องดำเนินการ ดังนั้น สรุปได้ว่าประโยชน์ที่นักบินของกองทัพอากาศได้รับจากการตรวจสอบ ส่วนใหญ่แล้วจึงเป็นการวัดความสามารถและวุฒิการบินได้เป็นอย่างดี เป็นการกระตุ้นเตือนให้นักบินคอยหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ยังเป็นการทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติและได้รับทราบเทคนิคใหม่ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาผู้บินในกองทัพอากาศให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้เกิดประโยชน์ และมีความปลอดภัยมากที่สุด ในขณะที่ทำการบินได้ทราบถึงความพร้อมของหน่วยตนเองว่ามีความรู้ความสามารถด้านการบินอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่กองทัพอากาศกำหนด แต่ไหนต่อการปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงได้รับประสบการณ์จากนายทหารตรวจสอบมาตรฐานการบินที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติ และยังได้เห็นขีดความสามารถของนักบินและหน่วยบินที่ยังไม่ครอบคลุมครบถ้วน รวมถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่หน่วยบินเองมองข้าม ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้ประโยชน์เป็นส่วนน้อยคือ ผู้ที่ไม่ได้รับการตรวจสอบด้านการบินซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างกับหน่วยบิน

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีของกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน กรมจเรทหารอากาศ กองทัพอากาศ

นักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปีในด้านต่าง ๆ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๓.๑ ด้านการตรวจสอบภาควิชาการจากข้อเสนอแนะ พบว่า ประเด็นเนื้อหาข้อสอบภาควิชาการค่อนข้างกว้างและบางข้อลงลึกในรายละเอียดมากเกินไป ซึ่งบางครั้งมีข้อคำถามที่ไม่ตรงกับอุปกรณ์ของอากาศยานที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าการตรวจสอบภาควิชาการของการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีที่กำหนดไว้ในคู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบิน ประกอบด้วย วิชาต่าง ๆ ดังนี้ อุทุนิยมวิทยา นิรภัยการบิน การเดินอากาศ กฎการบินและบรรณสารการบิน การบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน

คำสั่งเทคนิคของอากาศยานเฉพาะแบบภารกิจและยุทธวิธีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐ ข้อ ซึ่งแต่ละวิชามีเนื้อหาและรายละเอียดมาก ซึ่งจะเชื่อมโยงกับข้อเสนอแนะประเด็นที่น้ำหนักคะแนนของข้อสอบภาควิชาการจากเดิมความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะแบบอากาศยานเป็น ๗๐:๓๐ ควรเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมซึ่งอาจเป็น ๖๐:๔๐ หรือ ๕๐:๕๐ ดังนั้น กองตรวจสอบมาตรฐานการบินจะดำเนินการประชุมเพื่อหาขอบเขตของการตรวจสอบภาควิชาการที่อยู่ในระดับที่เหมาะสม

ส่วนข้อเสนอแนะที่น้อยที่สุด คือ ประเด็นที่ควรเฉลยข้อสอบหลังการสอบเสร็จสิ้น และประเด็นที่ควรมีการจัดอบรมภาควิชาการให้กับนักบินในหน่วยบินในเรื่องความรู้ที่เป็นหลักสูตรสากล เช่น การบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน ครูการบิน เป็นต้น ทั้งนี้กองตรวจสอบมาตรฐานการบินได้มีแนวความคิดที่จะดำเนินการตัดติปัญหาในเรื่องของเวลาในการตรวจสอบ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับเรื่องระบบการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ดังนั้น กองตรวจสอบมาตรฐานการบินจะต้องดำเนินการวางแผนในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีในวงรอบของปีงบประมาณต่อไป เพื่อให้หน่วยบินได้รับประโยชน์สูงสุด

๓.๒ ด้านการพัฒนาการตรวจสอบภาคการบินจากข้อเสนอแนะ พบว่า ประเด็นการสมมติสถานการณ์ควรให้มีความสมจริงมากที่สุด และควรชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร มีข้อเสนอแนะมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากองตรวจสอบมาตรฐานการบินได้สมมติสถานการณ์อิงกับความเป็นจริงของการเกิดสงครามในปัจจุบันมากที่สุด เพราะปัจจุบันสงครามที่เกิดขึ้นของประเทศไทยจะเป็นการปะทะกันของกองกำลังตามแนวชายแดนรอบ ๆ ประเทศไทย และทุกครั้งที่เกิดการปะทะกันมีเหตุผลมาจากกองกำลังไม่ทราบฝ่ายเหล่านั้นรุกร้าประเทศไทยทั้งสิ้น ซึ่งไม่เคยมีครั้งใดที่กองกำลังฝ่ายไทยรุกร้าประเทศเพื่อนบ้านและทุกครั้งที่เกิดการปะทะไม่มีการแจ้งล่วงหน้าและเกิดเฉพาะ

บริเวณเท่านั้น จากข้อเท็จจริงเหล่านี้กองตรวจสอบมาตรฐานการบิน จึงได้สมมติสถานการณ์ในการตรวจสอบที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ส่วนในการชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น กองตรวจสอบมาตรฐานการบินได้ชี้แจงให้หน่วยบินทราบก่อนถึงวันตรวจสอบจริงเพียงเล็กน้อยแต่มีเวลาเพียงพอในการวางแผนให้ทันเท่านั้น รองลงมา คือ ประเด็นที่ผู้ทำการตรวจสอบควรจะเป็นนักบินชนิด (ขับไล่ลำเลียง เฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินฝึก) เดียวกันกับที่จะทำการตรวจสอบ หรืออย่างน้อยเป็นนักบินของอากาศยานที่มีสมรรถนะใกล้เคียงกัน อาจเป็นเพราะว่ากองตรวจสอบมาตรฐานการบินมีอัตราบรรจุที่จำกัด ซึ่งไม่สามารถจะบรรจุนักบินได้ครบทุกแบบของอากาศยาน จึงทำให้เมื่อทำการตรวจสอบภาคการบินจึงมีข้อจำกัดในเรื่องผู้ตรวจสอบ อาจจะไม่ได้ทำการบินกับอากาศยานชนิดเดียวกันกับผู้รับการตรวจสอบ จึงทำให้ระดับความคิดเห็นของนักบินในหน่วยบินที่มีต่อการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีในด้านการตรวจสอบภาคการบิน มีระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ จึงทำให้มีผู้เสนอแนะในเรื่องนี้ ซึ่งในอนาคตอาจมีการพิจารณาขยายอัตราของกองตรวจสอบมาตรฐานการบินโดยบรรจุนักบินให้ครบทุกแบบของอากาศยานที่บรรจุในกองทัพอากาศ

๓.๓ ด้านอื่น ๆ จากข้อเสนอแนะ พบว่า ประเด็นคณะกรรมการตรวจสอบควรให้ข้อเสนอแนะในเชิงสร้างสรรค์ และเพิ่มคำกล่าวชมกับหน่วยบินเพื่อให้เกิดการพัฒนาออกเหนือจากการชี้แจงข้อบกพร่อง มีข้อเสนอแนะมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากองตรวจสอบมาตรฐานการบินมองว่าในการตรวจสอบสิ่งใดที่ดีก็จะมีกล่าวถึง ซึ่งสิ่งนั้นอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ทุกหน่วยบินสิ่งใดที่บกพร่องก็จะชี้แจงให้ทราบและช่วยแก้ไข แต่จะกล่าวชมสิ่งที่ดีให้กับหน่วยบินอื่นได้รับทราบเพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติ สำหรับเรื่องนี้กองตรวจสอบมาตรฐานการบินจะพิจารณาดำเนินการในการตรวจสอบครั้งต่อไป เพื่อ

การพัฒนาของหน่วยบินรองลงมาคือประเด็นในระหว่างที่ทำการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ควรจัดให้มีการอบรมความรู้พิเศษให้กับนักบินในหน่วยบินจากกองตรวจสอบมาตรฐานการบิน ทั้งนี้ กองตรวจสอบมาตรฐานการบินได้มีแนวความคิดที่จะดำเนินการในเรื่องนี้แต่ติดปัญหาในเรื่องของเวลาในการตรวจสอบ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับเรื่องระบบการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปี ดังนั้นกองตรวจสอบมาตรฐานการบินจะต้องดำเนินการวางแผนในการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่าหน่วยบินประจำปีในวงรอบของปีงบประมาณต่อไปเพื่อให้หน่วยบินได้รับประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

๑. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำเรียนให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบและถ่ายทอดข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้กับนายทหารตรวจสอบมาตรฐานการบินทุกคน เพื่อเป็นข้อมูลในการสัมมนาหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการ

ตรวจสอบมาตรฐานการบิน และประเมินค่าหน่วยบินประจำปี โดยสอดคล้องกับเรื่องการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. กองตรวจสอบมาตรฐานการบินควรมีการปรับปรุงคู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบินให้มีความเหมาะสมและทันสมัยกับมาตรฐานการบินระดับสากลอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบินให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๓. นายทหารตรวจสอบมาตรฐานการบินทุกคนควรได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ด้านวิชาการและด้านการบินในหลักสูตรที่เป็นสากล เพื่อจะได้นำความรู้ที่นำมาถ่ายทอดให้กับนักบินในหน่วยบินของกองทัพอากาศต่อไป

๔. ควรให้นักบินในหน่วยบินได้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เป็นสากล เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีด้านการบินที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งกฎระเบียบข้อบังคับและทัศนคติที่เป็นสากลด้วยความเสมอภาค

บรรณานุกรม

- กองตรวจสอบมาตรฐานการบินกรมจเรทหารอากาศ. (๒๕๕๒). *คู่มือการตรวจสอบมาตรฐานการบิน*.
ณัฐสุดา อินอามังงาม. (๒๕๕๒). *ความคิดเห็นของนักบินบริษัทไทยแอร์เอเชียต่อการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยทางการบิน
ของบริษัทไทยแอร์เอเชีย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
บุญเรียง ขจรศิลป์. (๒๕๓๔). *สถิติวิจัย ๒*. กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์เซ็นเตอร์การพิมพ์.
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕. (๒๕๔๕, ๒ ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม ๑๑๙
ตอนที่ ๙๙ก หน้า ๑ - ๑๕. ๒๕๔๕.
วารภรณ์ รุจิวิวัฒนกุล และคณะ. (๒๕๔๕). *การประเมินผลการปฏิบัติงาน : การดำเนินการ ปัญหา และประเด็นสำคัญ*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (๒๕๕๕). *การประชุมชี้แจงกรอบการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติ
ราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕*. (อัดสำเนา).
อานภาพ มีสรณ์, นาวาอากาศตรี. (๒๕๔๔). *ระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจสอบมาตรฐานการบิน*. การศึกษาเฉพาะ
เรื่องวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.